
Оксана СЕМЕНЕЦЬ, студентка групи Е-32
Науковий керівник: **к. біолог. н., доц. Лісова Н.О.**

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ В НСОУ ПЛАСТ

Пласт – національна скауцька організація України (НСОУ). Організація об'єднує 8500 пластунів різного віку – від наймолодших 2-річних пластунів до найстарших пластунів-сеньйорів, які допомагають у виховній праці. Оскільки Пласт формує світогляд дітей, тому важливо зрозуміти яку позицію він займає у вирішенні проблем навколишнього середовища, та екологічного виховання. Мета Пласту – сприяти всебічному патріотичному вихованню та самовихованню української молоді на добрих громадян та провідників суспільства на основі християнської моралі та ідейних засадах Пласту [3].

Гербом Пласту є трилиста квітка лілії – символ скаутського руху та тризуб, сплетені в одну гармонійну цілісність (рис 1).

Рис. 1. Герб НСОУ Пласт

Місія - творити успішну Україну через спроможних пластунів. Де успішна Україна – це досягнення і збереження безпеки та перехід у сталий розвиток. Спроможні пластуни – це свідомі, відповідальні і повновартісні громадяни, в природі яких

зафіксована синергія результативності (досягнення цілей), життєрадісності (через пластування) і служіння (суспільна користь). Візія: Пласт – це спроможна організація доступна для кожної дитини і здатна творити позитивні зміни на місцевому та регіональному рівнях. Одна із стратегічних цілей Пласту «Виховництво. Пласт через свій ціннісний підхід та методу забезпечує набуття компетентностей, необхідних для досягнення результатів та творення якісних змін на рівні країни та громади» передбачає один із результатів - це запроваджена екологічна культура в організації через розробку та впровадження екологічної політики, політики зеленого офісу (зелені пластові домівки) та екологічні рекомендації до проведення пластових таборів, заходів та акцій.

Навчитися жити в гармонії з нею – одна із цілей Пласту. Тільки в природі людина змушена завдяки інстинкту самозбереження давати собі раду, ворушити свій розум і волю, щоб задовільнити перші вітальні потреби (їсти, пити, спати, зігрітися, захиститися від стихій та звірів). Виховна методика Пласту передбачає у формі гри, здобуття необхідних знань та навичок новацтвом і юнацтвом, щоб правильно взаємодіяти із природою.

Пластові вмілості – це навички у різних сферах життя, які здобувають за певними вимогами які прописані у правильнику, посібнику.

Для новаків менше різноманіття напрямків вмілостей ніж у юнаків. Новацькі екологічні вмілості: 1) *Слідопит (9-11 років)*, 2) *Дослідник/дослідниця планети (9-11 років)*, 3) *Квітникар/квітникарка (6-8 років)*, 4) *Лісовик/лісова мавка (7-9 років)*. Юнацькі вмілості: еколог 1, 2, 3, природознавство 1, 2, 3, огородництво 2.

Екологічне пластування розглянемо в контексті проведення пластових таборів чи вишколів практичного пластування, що є основною формою занять в природі із залученням великої кількості пластового загалу. Провід слідкує за тим, щоб юнацтво не викидало обгортки від цукерок, ПЕТ-пакети тощо на землю, тому й обмежують такі випадки зсвого боку. Важливим елементом є чистота на основних об'єктах

табірництва (зокрема на кухні). Вони мають бути обладнаними смітєвими пакетами, а саме сміття повинно вчасно утилізуватись. Не використання хімічних засобів (мильних засобів, плинів, пральних порошків тощо) через шкідливість цих речовин для довкілля, а зокрема для води. Для відходів нехарчового характеру (скло, бляшанки тощо) використовують окремі смітєві кульки. Таке сміття після закінчення табору забирають із собою, щоб викинути у сміття у населених пунктах. На споруди у таборі пластуни пластуни використовують дерева які вже впали, сухі гіляки, зрубувати живі дерева забороняється. Місце для нього обкопують та обкладають камінням для запобігання поширенню вогню [1].

Є табори із екологічною спеціалізацією новацькі (Академія допитливого вовчика, Зберегти 360), та юнацький крайовий табір Вовча школа.

Принципів екологічного пластування дотримуються не лише на таборі, але й в місті. На даний час вже проведено численні акції із висадки дерев, прибирання сміття у парках, біля водойм, форуми на теми екології та захисту довкілля. Форум екологічного пластування для старшопластунів та пластунів сеньйорів у природному парку “Синевир”, екологічна акція #чисТЕ. [2].

Пласт НСОУ розробив у 2018 році стратегію 2030. Місія - творити успішну Україну через спроможних пластунів. Де успішна Україна – це досягнення і збереження безпеки та перехід у сталий розвиток. Спроможні пластуни – це свідомі, відповідальні і повновартісні громадяни, в природі яких зафіксована синергія результативності (досягнення цілей), життєрадісності (чар пластування) і служіння (суспільна користь).

Одна із стратегічних цілей Пласту звучить: «Виховництво. Пласт через свій ціннісний підхід та методу забезпечує набуттякомпетентностей, необхідних для досягнення результатів та творення якісних змін на рівні країни та громади». Вона передбачає один із пунктів - це запроваджена екологічна культура в організації через розробку та впровадження екологічної політики, політики зеленого офісу (зелені пластові

домівки) та екологічні рекомендації до проведення пластових таборів, заходів та акцій.

В організації на даний момент діє екологічна служба Пласту. 20 листопада 2018 року, на головній сторінці Пласту оприлюднили інформацію про початок співпраці із WWF, Спрямовану на підвищення обізнаності та заохочення до активних дій щодо захисту навколишнього середовища та реалізації цілей сталого розвитку, про що у листопаді підписали спеціальний меморандум.

WWF (Всесвітній фонд природи) – одна з найвпливовіших та найбільших незалежних природоохоронних організацій у світі. Місія WWF полягає у тому, щоб зупинити деградацію природних систем планети та побудувати майбутнє, у якому людина буде жити у гармонії з природою. Спільний проект стартував 6 березня 2020 року #PandaChallenge. Участь у цьому челенджі беруть юнацькі гуртки (групки де 6-8 юнаків або юначок). Триває він із 6 березня по 26 травня. Кожного тижня учасники отримують завдання виконують його та висвітлюють про це в соцмережах.

Отже, завдяки тому, що пластуни доволі тісно взаємодіють із природою, вони навчилися правильній поведінці із нею, та навчають цього своїх наступників. У буденному житті пластуни мають бути лідерами, активними і добрими громадянами своєї країни, вони стараються ставати ініціаторами, прикладом для оточуючих, як можна охороняти та не забруднювати довкілля. Такі цілі і вкладали засновники в 13-ту точку пластового закону – любити красу і дбає про неї, тобто не забруднює природу і закликає до цього інших, 12-ту точку – дбає про своє здоров'я, що є залежним від стану довкілля в якому ми живемо, та 9-ту точку – корисний, не тільки людям, а й навколишньому середовищу.

Література:

1. Екологічна служба Пласту. *Пласт*: веб-сайт. URL: <https://plast.org.ua/eco/eco-page.html>
2. Засади та правила екологічного пластування: *Пластова банка*: веб-сайт. URL:

<https://plastovabanka.org.ua/gutirka/hutirka-zasady-i-pravyla-ekolohichnoho-plastuvannya/>

3. Про пласт. *Український пласт офіційна сторінка Конференції Українських Пластових Організацій*: веб-сайт. URL: <https://plast.org/about/>
4. с] /за інтернет матеріалами: zik.ua. Режим доступу : [www/zik.ua/news](http://www.zik.ua/news).
5. Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» від 14 січня 2000 р. №1393-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1393-14>

Христина БЕДРІЙЧУК, студентка групи зЕ-32
Науковий керівник – к. геогр. н., доц. **Барна І. М.**

ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ СЕРЕДОВИЩА НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Здоров'я населення- це індикатор якості життя в країні. Згідно проведених досліджень, стан здоров'я кожної людини на 20% залежить від стану довкілля. Відповідно вивчення впливу екології на здоров'я населення є актуальною проблемою нашого часу, а створення системи спостережень за змінами процесів життєдіяльності людей у зв'язку з дією на них різних факторів навколишнього середовища, а також спостережень та оцінок умов середовища, які впливають на здоров'я населення та зумовлюють поширення захворювань, й зіставлення медико-географічних карт з картами забруднення навколишнього середовища і встановлення кореляційної залежності між характером і ступенем забруднення різних природних